

VEČERNIK

POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIII. TELEFON: UREDNISTVA 25-67
Štev. 67 UPRAVE 28-67
POSTNI ČEKOVNI RAČUN 11.409

Maribor, sredo 22. marca 1939

NAROČNINA NA MESEČ:
Prejeman v upravi ali po pošti 10.— din.
dostavljen na dom 12.— din. tujine 25.— din

Cena
din 1.—

Nemci korakajo v Klaipedo

Nemška vlada poslala litvanski ultimativno zahtevo po izročitvi Klaipede, ki so jo v Kaunasu sprejeli — Klaipedsko ozemlje bo že danes priključeno Nemčiji — Madžarske akcije za obnovitev ozemlja krone sv. Stefana

OD SPROŽITVE SLOVAŠKEGA VPRAŠANJA DALJE SE VRSTE DOGODKI V EVROPI Z MRZLIČNO NAGLICO. ZASEDBI ČEŠKE IN MORAVSKE SLEDI DANES NEMŠKA ZASEDBA KLAIPEDA. MEDTEM SE PA PRIPRAVLJAJO ZA IZHODIŠČEM V BUDIMPEŠTI ŽE NOVE AKCIJE, KI SO NAPERJENE PROTI ROMUNJI IN SLOVAŠKI. ZAHODNE DEMOKRACIJE KONFERIRAJO, SESTAVLJAJO NAČRTE, JIH ZAVRAČAJO IN DEBATIRAJO BREZ KONCA IN KRAJA.

Priključitev Klaipede k Nemčiji

NEMŠKI ULTIMAT LITVI.
LONDON, 22. marca. Položaj v Klaipedi in v Litvi sploh se postruje od ure do ure. Iz Berlina so včeraj popoldne demantirali vesti, da je Nemčija poslala Litvi ultimatum glede izročitve Klaipede in da je zbrala na litvanski meji svoje čete, toda litvanska vlada je sinoči uradno potrdila, da ji je bil s strani Nemčije res izročit tak ultimatum in da so nemške čete tekom včerajšnjega dneva že na več mestih prekoračile mejo klajpedskega ozemlja.

VESEBINA ULTIMATA.

PARIZ, 22. marca. Agencija Radio potrjuje, da je nemški zunanji minister von Ribbentrop izročil včeraj v Berlinu se mudječemu litvanskemu zunanjemu ministru ultimativno noto, v kateri zahtevajo Nemčija takojšnje izpraznitve Klaipede po litvanski vojski in oblastvih. Klaipedo morajo takoj zapustiti vojaki, cariniki,

stražniki in policisti. Ako Litva teh zahtev ne sprejme in ne izpolni, nemške čete ne bodo zasedle samo Klaipede, ampak vsa Litvo.

LITVA SE JE VKLONILA.

PARIZ, 22. marca. Litvanska vlada je bila zbrana včeraj ves dan in vso noč. Na izredno zasedanje je bil sklican tudi litvanski parlament, toda poslanci so bili nenadoma obveščeni, da seje ne bo. Poneje se je seja kljub temu vršila, a bila je tajna. Kakor se zatrjuje, dasi vesti še ni bilo mogoče preveriti, je litvanska vlada zahteve nemškega ultimata sprejela in odredila, da se litvanske čete do danes opoldne odstranijo s klajpedskega ozemlja. Nemčija je baje zagotovila Litvi v klajpedskem pristanišču neke pravice in ugodnosti.

KAUNAS, 22. marca. Litva je v načelu pristala na izročitev Klaipede (Memela) Nemčiji. Litvanski parlament, ki se je včeraj

sestal na izredno zasedanje, je izdal dva komunikaja. V prvem pravi, da je nemški zunanji minister v. Ribbentrop sporočil litvanskemu zunanjemu ministru zahtevo, da Litva Nemčiji tekom 48 ur izroči Klaipedo, in utemeljeval zahtevo Nemčije s pravico samoodločbe. Drugi komunikaj naglašja, da se je morala litvanska vlada ukloniti sili in da sprejema ultimatum. Je pa ta ultimatum v očitnem nasprotju z obstoječimi pogodbami med Litvo in Nemčijo. Litvanske čete Klaipedo že zapuščajo.

DANES VKORAKANJE NEMŠKIH ČET.

BERLIN, 22. marca. Nemški tisk pozdravlja zahteve Nemčije napram Litvi in naglašja, da je postalo sožitje med Nemci in Litvinci v Memelu nevzdržno. Če bi litvanska vlada striktno ne ugodila nemškim zahtevam, bi nemške čete zasedle ne samo Klaipedo, marveč celo Litvo. Danes opoldne se vrši triumfalno vkorakanje nemških čet v Klaipedo.

BREZ POSEBNIH POSLEDIC.

LONDON, 22. marca. Nemška akcija proti Litvi in bližnja zasedba ter priključitev Klaipede sedanega mednarodnega položaja, po tujakajni sodbi, ne bo še bolj napela, kakor je že napet, ker se je ta korak Nemčije itak že davno pričakoval, drugačiji bi pa postal seveda položaj, ako bi Nemčija zasedla tudi ozemlje ostale Litve.

Tuka in Turčanski sta odpotovala v Berlin, kjer se pogajata z nemško vlado zaradi dokončne ureditve položaja Slovaške. Slovaška hoče ostati samostojna država in ne misli postati nemški niti madžarski protektorat. Oba ministra imata nalogo, nastopiti proti madžarskim načrtom in urediti tudi vsa trgovinska in gospodarska vprašanja med Slovaško in Nemčijo.

Dogodki na Češkem

PRAGA, 22. marca. Predsednik dr. Hacha je včeraj ustanovil odbor narodne enote, kateremu pripadajo med drugimi tudi dr. Lobkowitz, dr. Maček in češki narodni gospodarstvenik dr. Schwarzenberg. Predsednik je izdal odboru nalogo, da v najkrajšem času poveže vse politične sile in osebnosti naroda v složno narodno gibanje.

PRAGA, 22. marca. Predsednik odbora stranke narodne enote, Halik, je k razpustu parlamenta dejal, da je stara politična orientacija zamrla. Zadržanje prejšnjih vlad je deželo gospodarsko in politično zavedlo na stranpota.

IGLAVA, 22. marca. Včeraj je bila velika parada nemške posadke, ki ji je prisostvovalo 10.000 ljudi, med njimi tudi nekaj Čehov.

Vzroki vključitve Češke

»GIORNALE D' ITALIA« PRAVI, DA JE MORALA PASTI ČEŠKA ZATO, DA SE ONEMOGOCI NOVA DEMOKRACIJA IN OKREPI VOJAŠKI POLOŽAJ NEMCIJE.

RIM, 22. marca. »Giornale d' Italia« odkriva brez obzirnosti prave ozadje zasedbe Češke in pravi, da je bilo to potrebno zaradi tega, ker sta Anglija in zlasti Francija hoteli tudi po Monakovem ustvariti iz okrnjene ČSR novo politično bazo svoje politike proti osi Rim—Berlin. Nemčija s priključitvijo Češke ni prepekala te akcije, ampak jo je tudi popolnoma onemogočila. S tem je pa dosegla tudi izreden vojaški uspeh. Z zasedbo je zadan težak udarec ofenzivnim načrtom

demokracij, skrajšana in poenostavljena je nemška meja, izločena češko-slovaška vojska, pridobljena vsa njena bojna oprema in končno še industrija. Nemčija je dobila ves sitem škodljivih tovarov, ki zapostujejo 25.000 delavcev, in nad 1500 letal. Ako prištetemo k temu še zalogo češke državne banke, vidimo, da je s tem bojna moč silno porasla in predstavlja radikalno revizijo vojaškega ravnotežja v Evropi.

Zapiski

Albert Lebrun

Včeraj je močna prestolnica Velike Britanije na najslavesnejši način sprejela prezidenta zvezniške republike Francije, inž. Alberta Lebruna, ki je prišel z ženo na obisk k angleškemu kralju Juriju VI. Prezident Lebrun je bil rojen 29. avg. l. 1871. v kraju Mercy-le-Haut, studiral je montanistiko in se pozneje posvetil politiki kot levičarski republikanec. L. 1911. je postal minister za kolonije, l. 1917. minister za blokado, l. 1918. pa minister za osvobodjene kraje. L. 1920. je postal Lebrun senator, l. 1931. predsednik senata in 10. maja l. 1932. prvi predsednik republike, kar je ostal dve dobi vse doslej. Prihodnji mesec njegova druga doba potече in voljen bo nov prezident. Lebrun je kandidaturu vtretič odklonil, toda v Parizu se zatrjuje, da bo zaradi sedanega položaja v svetu ponovno naprošen, naj ostane še dalje na svojem mestu. V Londonu je prišel, da vrne angleški kraljevski dvojeci lanski obisk v Parizu, toda sestanek obeh poglavarjev zvezniških velešil se je v sedanjem trenutku spremljen v vse važnejši dogodek, ki bo morda celo zgodovinskega pomena.

Opremo za 40 divizij, 3000 letal

je dobila Nemčija z zasedbo Češke. Nemški inženirji in častniki so se naselili v Škodovih tovarnah, kjer so izdelovali doslej najboljšje protiletalske topove na svetu, izvrstnejše tanke kakor so nemški in težko topništvo. Z vojnim materialom Češke je Nemčija spet prehitela Francoze in Angleže v orožarstvu. In Francija je povrh še dala posojilo da se nekdajna Češko Slovaška tako moderno orožila... Praška vlada ni verovala, da bi mogla biti njene meje ogrožene, zato niti mislila ni, da bi svojo vojno opremo še pravočasno spravila v katero izmed prijateljskih držav.

Dostojanstvo države v svetu

V francoskem parlamentu je na koncu svojega govora v zunanjepolitični debati dejal levičarski poslanec Péri: »Pred svetom, ki nas opazuje, moramo pokazati dostojanstvo, je svojčas zapisal Jules Cambon« (znameniti predsednik francoske republike, op. ured.). Nato se je obrnil Péri k vladni klopi in s povzdignjenim glasom končal: »Gospod ministrski predsednik, gospod minister za zunanje zadeve, umaknite se, da bo mogla Francija zopet pokazati svoje dostojanstvo!«

Slovo »Slovaka« od ČSR

»Slovake«, službeno glasilo Hlinkove kerličkane stranke, se je ob vstopu svoje domovine v samostojno republiko takole poslovil od Čehov: »Slovaki, ki smo vprav zdaj zadihali svež in zdrav zrak, se polni optimizma poslavljamo od Češko-Slovaške. Želimo bratom Čehom vse najboljšo, naj dobro žive v svoji novi češki državi. Želimo jim, da bi se politično mnogo naučili od 14. marca, ko jih ni izlučil 6. oktober. Ne zadostuje, da je nekdo samo dober nacionalni gospodarstvenik — denar ni vse —, kajti za razvoj države je potrebna predvsem politična modrost in dojemljivost. Kdor danes trdi, da Slovaška nima zdravih temeljev, da bo samo igračka v rokah velikih evropskih narodov, je brbljač. Naj se nihče ne boji za bodočnost samostojne slovaške države!«

Resen položaj v Romuniji

ROMUNSKÉ ČETE NA MEJI.

BUKARESTA, 22. marca. Madžarska akcija, katere namen je po vseh znakih, demonstracijah v Budimpešti in zbiranju madžarskih čet na severnih in zahodnih mejah obnavljanje ozemlja krone sv. Stefana, je izzvala v Romuniji veliko vznemirjenje. Romunska vlada je zaradi tega odredila koncentracijo več nadaljnjih divizij na svojih zahodnih mejah. Nove divizije so že na potu, da okrepe dosedanje na meji zbrane čete.

ZIVAHNA DELAVNOST V BUKARESTI.

BUKARESTA, 22. marca. Vlada zaseda skoraj neprestano in opaža se tudi izredna diplomatska delavnost. Včeraj popol-

dne je sprejel kralj Karol II. britanskega poslanika, nato pa romunskega poslanika v Moskvi, ki je prišel v Bukarešto v posebni misiji in se potem podal še k zunanjemu ministru na daljši referat in posvet. Vodja nemške trgovinske delegacije, legacijski svetnik Wolhat odpotuje danes ali jutri v Berlin po nove instrukcije.

SPOPAD NA UKRAJINSKI MEJI?

LONDON, 22. marca. Po še nepotrjenih vesteh je nastal včeraj na meji bivše Karpatske Ukrajine in Romunije zelo resen incident, iz katerega se je razvil spopad med Madžari in Romuni.

Slovaška samostojnost ogrožena

MADŽARI HOČEJO SE SLOVAŠKO.

BRATISLAVA, 22. marca. Tu se zatrjuje, da je Madžarska uvedla v Berlinu in Rimu akcijo za priključitev Slovaške k Madžarski in da bo temu namenu posvečeno tudi skorajšnje potovanje madžarskega ministrskega predsednika grota Telekija in zunanjega ministra grofa Csakyja v Rim in nato v Berlin. Razen tega je poluradni budimpeštanski »Magyarszag« objavil včeraj članek, v katerem pravi, da bo Slovaška danes ali jutri spet pripadala Madžarski. Te vesti se pa siriijo tudi sploh po Budimpešti.

ODLOČEN SLOVAŠKI ODPOR.

Slovaški predstavniki izjavljajo, da o kakšni priključitvi Slovaške k Madžarski ne more biti govora. Slovaki so se borili za svojo svobodo in samostojnost in ne zato, da bi zopet prišli pod Madžare. Na Slovaškem ni niti enega samega Slovaka, ki bi želel, da se slovaški narod vrne v položaj, v kakršnem je bil pred svetovno vojno. Madžarska se ne more sklicevati na to, da stoji sedaj na Slovaškem tuj vojska. Nemški vojaki so na Slovaškem kot prijatelji in zavezniki, ne kot okupatorji in sovražniki. Slovaška ima zagoto-

vila, da se bodo nemške vojaške, SS in SA čete umaknile iz Slovaške takoj, čim bo slovaška vlada to želela. S tem suverenost Slovaške ni okrnjena. Slovaki so prepričani, da niti Nemčija niti Italija ne bosta potrdili madžarskih načrtov.

TUKA IN TURČANSKI V BERLINU.

BRATISLAVA, 22. marca. Ministra dr.

Maribor, 22. marca.

V zgodovini ni treba listati dolgo nazaj, pa že pridemo v ono razdobje, ko so bili tudi veliki narodi, med njimi zlasti naši sosedi Nemci in Italijani razkosani in razcepljeni v manjše države in države, ki so bile priznane in spoštovane kot popolnoma neodvisne in samostojne države tvorbe. Prišli pa so časi, ko so tudi med temi narodi nastopile sile, ki so si vztrajno in sistematično prizadevale, združiti te različne države in države v eno državno celoto, ki močna in velika z modrim delom dviga materialno, duševno in duhovno blagostanje vsakega poedina in celokupnega naroda. Po dolgih, cela petdesetletja trajajočih, z neprecenljivimi žrtvami združenih borbah pa je tudi v resnici nastopilo združenje teh držav in držav v eno enotno državno skupnost, in tako so danes Nemci v prvi vrsti Nemci in samo Nemci in potem šele Bavarci in Saksonci, in Italijani najprej Italijani in nato šele Siciljanci, Sardinci itd.

V minulih 20ih letih naše svobode in državne skupnosti so se vršile tudi pri nas težke notranjopolitične borbe, ki so v Sloveniji dosegle svoje vrhunce v poziciji naše relativno najmočnejše stranke in končale s konfamacijo njenih voditeljev. Naš bratski hrvaški narod pa je moral pogoltniti še grenkejšo pilulo pogubonosnega centralističnega in hegemonističnega sistema. Na Vidovdan 20. junija 1928, so v naši narodni skupščini padli usodepolni streli in žrtve političnega umora podivjanega strankarskega fanatika so bili voditelji hrvaškega naroda, med njimi tudi sam organizator in ustanovitelj HSS in učitelj hrvaškega naroda Stjepan Radić. S tem krutim udarcem je bil naš bratski hrvaški narod nedvomno najteže prizadet, ker v svoji borbi za zmago gesla, da hoče biti sam svoj gospodar, ni prekoračila načela samoodločbe, ki je bila edina pozitivna postavka v končni bilanci svetovnega krpovrelitja, ampak ki je imel v rokah še drugo važno orožje, to je ono hrvaško državno pravo, katero so pred svetovno vojno priznavali in spoštovali celo njegovi največji sovražniki in zatiralci, seveda le v toliko, v kolikor so v cisajstanski državni polovici priznavali slovaškim narodom v § 19 a. d. z. zajamčeno enakopravnost, enakoveljnost in enakovrednost v šolah, uradih in javnem življenju.

V drugi etapi naših notranjih bojev so se medsebojni odnosi vendar že toliko ublažili, da so danes vsaj v teku pripravljala dela za rešitev hrvaškega vprašanja. Današnji časi zahtevajo čimprejšnjo notranjo ureditev naše velike, skupne državne stavbe. Pri tem notranjem delu mora vsakdo izmed nas pomagati po svojih močeh in sposobnostih in po svoji najboljši vesti in vednosti in veljati mora geslo: vsi za enega in eden za vse! Pustiti moramo vsakemu, kar je njegovega, njegove stare šege in navade, spoštovati posebnosti in značilnosti njegovega vsakdanjega žitja in bitja, obenem pa mu tudi priznati in dati vse, kar mu gre kot enakovrednemu podniku naše državne skupnosti.

Pri notranji ureditvi naše skupne države moramo tudi pozabiti na vse težke borbe in njihove bridke posledice, ki so že za nami. Izbrisati jih moramo za vedno iz srca in duše in imeti pred očmi samo ono, kar nas združuje in odstraniti sploh vse zapreke, ki nas ločuje in razdvajajo. Prava bratska ljubezen, medsebojno spoštovanje, upoštevanje in izpopolnjevanje, skupno delo za dobrobit našega celokupnega naroda na temelju pravične enakopravnosti in širokogrudne demokracije pa naj bodo pri reševanju hrvaškega vprašanja one vodilne smernice, ki so najzanesljivejšo jamstvo za najtesnejšo stvarno in duhovno združenje vseh pokrajin naše države v eno enotno, nerazdružljivo in nepremagljivo celino, ki bo v interesu vseh državljansko pravično upravljana tudi v svetovni politiki zavzela častno, njenemu poslanstvu primerno mesto.

Mrtlični nagli tok današnjih dni s prekonočnimi svetovnopoličnimi spremembami in prekucjami absolutno zahteva, da se pripravljala dela za rešitev hrvaškega vprašanja ne zavlačujejo, temveč z takojšnjo postavitvijo zahtevkov in protizahtevkov ustvari prava

Neodločnost v Londonu

Na predlog sovjetske Rusije o sklicanju konference zagovarjajo v Londonu poprejšnji skupni protest veselih, a sklepa še ni nobenega

RUSKA NOTA ANGLIJI.

LONDON, 22. marca. Sovjetska vlada je dostavila včeraj angleški vladi odgovor na sobotno noto glede nevarnosti napada na Romunijo. V noti izjavlja, da se niti Romunija niti Poljska nista obrnili v Moskvo za kakšno zaščito. Sovjetska vlada pa meni kljub temu, da je položaj v tem delu Evrope slej ko prej zelo resen in je v svoje strani storila vse, da stoji v primeru potrebe takoj v akcijo. Sovjetska vlada opozarja zato angleško znova na svoj predlog, da se takoj skliče svetovna konferenca velikih in malih držav, da se vsak nadaljnji nasilni akt v kati zatre.

ANGLESKO STALIŠČE.

Z ozirom na to in z ozirom na vesti iz Litve pa meni angleška vlada, da je v tem primeru boljši drugi načrt, po katerem se za enkrat konferenca še ne bi sklicala, amok naj bi se imenovane vlade takoj odločile za skupen protest proti vsakemu aktu nasilja z zagrožitvijo najresnejših posledic. Ta korak pa naj bi izvršile samo velesile Anglija, Francija, Rusija in Poljska ob podpori USA, da se male države ne bi za enkrat po neotrebne eksponirale. Mednarodna konferenca demokratičnih držav, kakor jo predlaga sovjetska Rusija, se lahko skliče pozneje. Nučnost sedanjega položaja govori dosti bolj za protest, kakor za konferenco, katere ni mogoče tako hitro sklicati.

SE NOBENE ODLOČITVE.

To je bil tudi včeraj predmet posvetovanj med angleško vlado, odnosno zunanjim ministrom Halifaxom in francoskim zunanjim ministrom Bonnetom, ki se je takoj po prihodu v London podal v zunanje ministristvo. Medtem je dostavila angleška vlada posebna obvestila vladam vseh prizadetih držav. Ker se posvetovanja še nadaljujejo, čeprav z veliko naglico, dokončno uradno stališče v tem oziru še ni znano. Po konferenci z Bonnetom je sprejel Halifax še poljskega in romunskega poslanika. Romunski poslanik je danes odločeval v Bukarešti.

ODLOČITEV DANES.

LONDON, 22. marca. Davi se je sestel angleški kabinet na novoovno zasedanje. V poučenih krogih zatrjujejo, da bo pad-

la na tej seji odločitev o predlogu sovjetske Rusije za sklicanje mednarodne konference velikih in malih demokracij. WASHINGTON, 22. marca. Drž. podtajnik za zunanje zadeve Sumner-Wellles je včeraj ponovno poudaril, da se doslej še nobena evropska država do Amerike ni obrnila s povabilom na nameravano konferenco mirovnihi sil.

AUCKLAND, 22. marca. Novozelandski min. predsednik Savage poziva včeraj v listu »Standard« Anglijo, naj takoj skliče konferenco sil, na kateri naj bi se odstranili vzroki za nevarnost vojne.

KOMENTARJI LISTOV.

PARIZ, 22. marca. Današnji »Figaro« piše, o dveh strujah v angleški vladi. Ena je za takojšen obožoren nastop pri vsakem najmanjšem nadaljnjem napadu na jugovzhodu Evrope, druga struja pa smatra, da nastopi tak pogoj šele, če bodo angleški interesi v Sredozemlju ogroženi. »L'Oeuvre« gleda s škepso na stališče angleške vlade do ruskega predloga za sklicanje konference demokratičnih sil. »Echo de Paris« razglablja o dejstvu, da Italija edina o priliki zavzetja Češke ni poslala pozdravne brzojavke Nemčiji, kakor sta to sicer storili Japonska in nacionalistična Španija. Podčrtuje včerajšnji dolgi razgovor italijanskega veleposlanika v Berlinu s Hitlerjem in prida poseben karakterističen dejstvo, da je italijanski veleposlanik davi odpotoval v Rim s posebnim pismom Hitlerja Mussoliniju. »Populaire« se bavi v glavnem z ogroženostjo Romunije in kritizira sovražno razpoloženje Madžarske proti Romuniji, ko bi se morala Madžarska zavdati, da je prav tako ogrožena. V primeru, da bi se nadalje prodiranje na jugovzhod časno ustavilo, ne izključuje možnosti, da zrazi Nemčija na svojih sedanjih jugovzhodnih mejah novo Siegfriedovo črto.

STALIŠČE NEMSKEGA TISKA.

BERLIN, 22. marca. Današnji tujerstisk Anglijo se ostreje napada kakor včeraj in trdi, da je angleški poizkus ustvariti skupne fronte proti Nemčiji propadel. Prav tako pa so začeli davi nemški listi napadati tudi Ameriko samo.

Lebrunov obisk v Londonu

OGROMNE MANIFESTACIJE PRIJATELJSTVA IN ZAVEZNIŠTVA MED FRANCOŠTANKI IN KONFERENCA.

PARIZ, 22. marca. Predsednik republike in soproga sta na poti v London do spela ob 11.25 v Calais. Na ladji »Cote d'Azur« sta ob 11.45 odplula proti Doveru. V spremstvu divizije, torpednih rušilcev in eskadre britanskih letal je ladja priplula ob 12.55 v Dover. Vojvoda Gloucestrski je ob obnovenju topov pozdravil visoka gosta in med zvoki marseljeze je častna četa prezentirala orožje. »Francoski narod ne bo nikoli pozabil obiska vašega kraljevskega para!« je v odgovoru poudaril Lebrun. »Prihajam danes, da povem, da je francoski narod enodušno privržen tesnemu prijateljstvu med obema državama.«

LONDON, 22. marca. Točno ob 16. je pripeljal poseben vlak na postajo Victoria v Londonu. Angleški kralj in kraljica sta visoka gosta pristrčno pozdravila. Godba je zaigrala obe državni himni. Lebrun je pa obšel častno četo gardnega polka. Pred kolodvorom in vsi pot do buckinghamske palače je pozdravljalo goste iz Francije morje nezadržanega navdušenja. Vožnja gostov in kraljevskega para skozi krasno okrašene londonske

podlaga za razgovore in končno veljavno rešitev, s katero mora biti v naši državi tako Slovincem, kakor Hrvatom in Srbom zajamčena popolna svoboda in enakopravnost v vseh panogah javnega in državnega življenja s popolnim, neokrnjenim parlamentarizmom, s katerim bo vsak absolutizem v državi za vedno izključen. Pri tem pa apeliramo na naše brate Srbe, da kot politično visokonaobražen narod, ki je že navajen in tudi

sposoben samostojnega državnega življenja, pokažejo v teh veljavnih trenutkih toliko uvidenosti in širokogrudnosti, da bo to vprašanje, ki je do sedaj zadrževalo vsak napredek v našem notranjopolitičnem življenju, vendar že definitivno rešeno v našo splošno zadovoljnost in v srečo in boljše bodočnost našega naroda in naše skupne domovine. Dr. Rudolf Ravnik.

Pred večerjo je Lebruna izredno prijazno sprejela kraljica mati Mary. Prisostvoval je tudi otvoritvi nove palače Francoskega inštituta in bil predmet ponovnih, navdušenih manifestacij.

Benešev poziv poslanikom in konzulu om

LONDON, 22. marca. Prezident dr. Beneš je preko provizorične vlade CSR pozval vse poslanike in konzule, naj se podrede emigrantski vladi. CSR pravno še vedno obstaja, ker novega stanja velesile in ostale države še niso in tudi ne bodo priznale. Poslaništev in konzulatov naj nišker ne izroča Nemcem. Večina poslaništev in konzulov se je že podredila novi vladi.

Prekinitev trgovinskih pogajanj

LONDON, 22. marca. Na včerajšnji seji angleškega parlamenta je izjavil trgovski minister, da so zadnji dogodki na Češkem tako vplivali na dogovor med britsko industrijsko federacijo, sklenjen v Düsseldorfu z nemško industrijo, da je mogoče smatrati to pogodbo kot brezpredmetno.

PARIZ, 22. marca. Francija je prekinila vsaka nadaljnja trgovinska pogajanja z Nemčijo in odpočila celotno svojo trgovinsko delegacijo iz Berlina.

Sklepi velikega fašističnega sveta

RIM, 22. marca. Na velikem fašističnem svetu je poročal Mussolini včeraj o mednarodnih dogodkih v minlem tednu v Srednji Evropi. Veliki fašistični svet je sklenil, da bo z vso pozornostjo sledil dejanjem demokratičnih držav, ki ogražajo avtoritarne sile. Vsa nesoglasja v sedanjih mednarodnih napeostih izvirajo iz mirovnega dogovora v Versaillesju. Soglasno je bila potrjena okrepitev osi Rim—Berlin.

Franco odklanja pogajanja

MADRID, 22. marca. Tekom včerajšnje dneva sta madridski in valencijski radio v imenu madridskega obrambnega sveta ponovno pozivala burgoško vlado na mirovna pogajanja.

RIM, 22. marca. General Franco dosledno ignorira vse pozive Madrida na mirovna pogajanja. Rimski tisk najvija še pred koncem tega meseca splošen napad na Madrid, pri katerem bodo igrala italijanske čete bistveno vlogo.

JAPONCI PREŠLI V OFENZIVO.

TOKIO, 22. marca. Velika ofenziva Japoncev na Čekijsko se smatra za doslej največje vojno podjetje te vrste. Včeraj je zapustilo 60 transportnih ladij Sanghaj, da na ugodnem kraju izkrcajo močno pojačano japonske čete.

FRANCOSKO-POLJSKA TRGOVINSKA POGODBA.

PARIZ, 22. marca. Davi je bila podpisana trgovinska pogodba med Francijo in Poljsko.

POTOVANJE VOJVODE KOBURŠKEGA.

BEograd, 22. marca. Koburški vojvoda, ki potuje kot predsednik madnarodnega odbora frontnih bojevnikov po jugovzhodu Evrope, je včeraj odpotoval iz Beograda v Solun in dalje v Atene. V Beogradu je obiskal vodilne osebnosti vlade in bivše bojevnike. Sprejet je bil tudi pri knezu namestniku Pavlu.

AMERIKI KONZULAT ZAPUSKA GDANSK.

GDANSK, 22. marca. Konzulat Združenih držav Severne Amerike v Gdanku se preselil v Gdlinjo na Poljskem.

Borza, Curli 22. marca. Devize: Beograd 10, Pariz 11.77 $\frac{1}{2}$, London 20.83, Newyork 44.4 $\frac{1}{2}$, Berlin 178.25, Milan 23.40, Bukarešta 3.37, Amsterdam 236, Bud'mpešta 87.25, Sofija 5.40.

Vremenska napoved. Spremenljivo, mestoma bolj oblačno. Ponoči mrzlo, podnevi večinoma hladno.

Smužarska poročila

(Putnik, Maribor, 2. marca.) Senjorjev dom: — 10, jasno, vetrovno, 10 cm pršiča na stari podlagi 30 cm, — Peca: — 7, jasno, mirno, 25 cm pršiča na stari podlagi 60 cm, smuka odlična. Koča na Smrekovcu: — 10, jasno, mirno, 64 cm pršiča, smuka odlična.

Domači zapiski

Proračun pred senatom

Včerašnji seji senata, ki je začela z razpravo o proračunu, so prisotstvovali vsi člani vlade z ministrskim predsednikom na čelu. Po nekaterih formalnostih, poročilu senatorja Smedoja in finančnega ministra Djuričiča je senator Vojnovič prečital v imenu kluba JRZ izjavo, v kateri sprejema proračun brez debate. Do tega sklepa je prišel klub sprico resnosti zunanjepolitičnega položaja in problemov našega notranjega življenja. Priznava pohvalno prizadevanje vlade za ustaletev naših notranjih razmer, soglašala z znanjo politiko kraljevine pod modrim vodstvom kr. namestništva, pozdravlja hrabro vojsko in poudarja zvestobo do krove in državne celote. V imenu neodvisnih senatorjev je nato Jovan Aleksij pravo tako poudaril, da se člani Jugoslovanskega neodvisnega kluba odrekajo področju debata, da se v teh usodnih časih čimprej rešijo zadeve, ki naj okrepje Jugoslavijo, da bo naslonjena na svojo hrabro vojsko lahko z zaupanjem gledala v bodočnost. Danes se seja senata nadaljuje.

Izjava dr. Mačka amerišskemu tisku

Dr. Maček je včeraj sprejel na svojem domu v Zagrebu dopisnika »Associated Press« iz Beograda in mu po pisanju »Jutarnjeg lista« med drugim dejal: »Hrvati so pripravljene, da sprejmejo iskreno skupne meje in dimastijo, zahtevajo pa v teh mejah svojo svobodo. To vprašanje je treba čimprej rešiti. Pripravljene sem, poslati svoje predstavnike v koncentracijsko vladno, toda ne takšno, ki bi hotela podaljšati sedanje stanje. V sedanjem mednarodnem položaju je odobila zadnja ura za sporazum med Hrvati in Srbi, tembolj, ker noben politični činitelj Srbije ni proti tej rešitvi. Vsa opozicija in bivši najorečnejši nasprotniki hrvatskih zahtev so prepričani o nujnosti rešitve hrvatskih zadev, zato ne morem razumeti, kdo bi imel interes na tem, da se to vprašanje zavleče v neskončnost.«

Medicinci za 10 semestrov

Zveza medicincev Jugoslavije je imela v Beogradu zborovanje. Sprejeta resolucija zahteva ukinitve dvojnega doktorata, v splošno uredbu naj se vnese določba, da dobi tudi medicinska fakulteta ljubljanske univerze deset semestrov.

Hrvat v carinski službi

Hrvat se v svojih zahtevah po izpremembi notranjopolitičnih prilik sklicuje tudi na nepravilno razdeljen delež njihovih ljudi v državni službi. Da podkrepi te svoje zahteve, prinaša »Hrvatski dnevnik« stanje Hrvatov v carinski službi. Med 69 uradnikov carinskega oddelka v ministrstvu financ so samo 4 Hrvati, v ostalih carinskih ustanovah Beograda je 112 Srbov in 5 Hrvatov. V Zagrebu je v carinski službi 53 Srbov, 34 Hrvatov, 10 Slovencev in 3 muslimani. V Brodu, Sibeniku, Subotici, Metkovicu, Novem Sadu, Osijeku, Dubrovniku in Bezzanu služijo 88 carinikov Srbov, 20 Hrvatov in 12 Slovencev.

Kje sta industrija in obrt doma?

V Jugoslaviji je 42 mest, kjer je nad tretjino prebivalstva zaposlenega v industriji in obrti. Za primerjavo vzemimo tudi nekatera manjša industrijska središča, vrstno zaporedje v industriji in obrti zaposlenih ljudi je izraženo v odstotkih vseh prebivalcev mest naslednje:

Tržič 80,8, Strazšiče 65,5, Jesenje 60,4, Kragujevac 56,9, Leskovac 53,5, Kranj 51,5, Zenica 48,7, Smederevo 47,8, Sisak 47,1, Niš 43, Osijek 42,7, Celje 41,4, Slav. Brod 41,1, Zagreb 37,9, Maribor 35,5, Beograd 33,3, Ljubljana 31,8.

Visoko razvita domača obrt in industrija gorenjskih krajev daje zaposlitev mnogo večjemu odstotku prebivalstva kakor ostala avtonomna mesta Slovenije. Velika gospodarska središča so v tem pogledu tudi nekatera mesta v Srbiji, Bosni in na Hrvaškem, kjer znaša industrijsko-obrtna zaposlenost v velikem številu krajev 20 do 30%. Zanimivo je, da Ljubljana v industrijsko-obrtni zaposlitvi zaostaja za ostalimi večjimi središči teh panog v Sloveniji in državi.

Novice

Sprehod v celjsko predmestje

NOVA VAS S SMETIŠCI NA ULICO. OT ROCI IMENUJEJO KRUH SOTO. POKOPALISCE SIROMAKOV.

Celjska predmestja se širijo. Tja se je prenesla gradbena delavnost. Ljudje morajo nekje stanovati, če so stanovanja v centru predraga in zasedena. Tako rastejo predmestja. Meščani si postavljajo vile in lične hišice proti Potulam, v Lavi, na Jožefov hribu; pokrog tovarn v Gaberju in daleč proti okoliškim vasem se v podružje širijo delavske hišice s tenkimi stenami, enojnimi okni, vegastimi stopnicami in večkrat postavljene v vlažni okolici. Tako naseljena je Nova vas. Hišice so kakor kurniki in ulice med njimi kakor vaški kolniki: vedno blatne, ozke, polne smeti. Ponekod so smetišča obrnjena naravnost na ulico, stranišča so srednjeveška, ulice brez kanalizacije, hiše brez vodovoda. Po cestah se igrajo otroci, starši so v tovarni, delajo na polju ali iščejo zaposlitve. Zato tu ni kruha veliko. In še ta je trd in ga imenujejo otroci »soja«.

Ena izmed ulic, ki je bolj podobna preoranemu polju, vodi do delavske hišice, ki jo je sezidala za poskušajočo mestna občina. Še predno je bila dograjena in omejena, se je vanjo vsečila družina, ki ni našla nikjer strehe. Vsi, ki trdo čutijo stanovanjsko krizo, pričakujejo, da akcija za delavsko kolonijo v Celju ne bo ostala le pri poskusni hišici. Po mariborskem vzorcu naj bi se zgradila lepa predmestna četrt z dostojnimi hiščami in čednimi ulicami.

Posebnost Nove vasi je konjedec. Pravo industrijo kož in kosti si je ustvaril, pse in konje po pokolje na polju med

drevjem. To pokopališče je za pse kar dostojno — v primeri z bolniškim, ki je namenjeno ljudem, ga je kar težko primerjati. Sicer je namenjeno siromakom, ljudem po vendar-le. Tu pokopujejo rezeve »brez stalnega bivališča«, dinarje brez polja, bajtarske preužitkarje, berace in vse, ki si v življenju niso mogli privriniti in prihraniti za grob na »boljšem pokopališču«. Prostor za pokop in mrtvašnica tu nič ne stane. Včasih poskrbe sorodniki umrlemu duhovniku, da za 140 din pokoplje siromaka.

Tu so dolge vrste grobov vojakov, ki so se zatekli in umrli v celjski bolnišnici. Katoličani, pravoslavni, muslimani, Rusi, Azijati, Turki, Madžari leže vzajemno in v gaste križe zibljete veter. »Infanteristi Mohamedioro...« »Pešč Didenko...« »Lazarjev...« »Klemenko...« »Siromaku očetu je siromak sin napisal na leseni križi: »Sladko spite, ljubi atek!« in sorodniki so pritrili na križ daleč od domovine ponosenemu svojo ploščo z napisom: »Budi ti země lehkou!«

V mrtvašnici čaka krsta. Grob je že izkopan. Dober meter je globok in na dnu je mlaka — zemlja je liovnata in močvirna. Iz mlake gleda — okostnjak: lobanja, prsni koš, sklenjene roke. In pod tem okostnjakom je še eden. To je pač pokopališče siromakov. Še tu je »stanovanjska krizac«. Ob pokopališču pa je polje, kjer baje izvrstno raste koruza in češnjevo drevo baje nikjer vsako leto tako polno ne rodi kakor na pokopališki zemlji.

Uboj ob »božjem grobu«

Ponoči 22. januarja je kahal posestnik Zagoršek v svoji viničariji v Rucmancih zganje. Nekaj po polnoči je odšel iz viničarije, a ko se je vrnil, je ves prestrašen povedal, da leži pred viničarijo ves okrvavljen Franc Pavlinič, da je obrnjen s hrblom na zemljo in da ne diha več. Uboja je bil obdožen Franc Rojht, sedlar iz Rucmanc, aretiran ter oddan v preiskovalne zapore mariborskega okrožnega sodišča, vkljub temu da je vseskozi tajil, da bi z nožem pahnil Pavliniča — saj sta bila z ubitim prijatelja.

Kako je prišlo do uboja? Kdo je ubil Pavliniča? Ali je Rojht nedolžen? Zадnja vprašanja so vsela skozi vso razpravo, ki se je vršila pred tukajšnjim okrožnim sodiščem do prvih popoldanskih ur. Zaslišane so bile številne pričje, ki bi naj pomagale razjasniti uboj.

Posestnik Zagoršek je kahal v svoji viničariji v Rucmancih zganje. Zganje-kuha se rada zavleče pozno v noč; ponoči je najmanj škoda časa. Da bi mu bilo kratko, je Zagoršek povabil za noč nekaj bližnjih žensk in fantov. Zunaj je bila noč, zganje je počasi curilo, ljudje pa so se imeli skoraj imenuito ob kotlu. Noč bi se lepo končala, da ne bi okoliški fantje, ki so se vračali z vasovanja, opazili luči v Zagorškovi viničariji. Ustavili so se,

se nekaj časa menili o tej luči, nazadnje pa krenili proti viničariji. Lahko, da je Zagoršek v viničariji ter jim bo postregel s piščo. Med temi fanti sta bila tudi Rojht in Pavlinič.

Tako se je počasi nabralo k »božjemu grobu« kakih 20 mladih ljudi. Mlada kri se je razvnela, zaigrala je harmonika in pari so se zavrteli. Le eden — Rojht — je kalil splošno veselost; skozi dan je bil pri nekem kmetu, kamor ga je povabila sestra, ker je imel njen mož god; napisal se je šmarnice ter pri Zagoršku vriskal, da so vedeli vsi, da izziva. Takrat sta se prvič sporekla s Pavliničem. Rojht je kričal, da si je Pavlinič izmisil, da hodi on, Rojht, še k eni drugi spat ter ga med prerivanjem potisnil ob steno. Mlademu svetu pa ni bilo za prepri, posrečilo se jim je oba pomiriti.

Po polnoči pa je Zeleniku nekdo ukradel nož. Ta je obsodil Pavliniča, zaradi česar je cela grupa fantov navallila nanj. Ves pretep se je potlej končal pred viničarijo, kjer je našel Zagoršek Pavliniča mrtvega. Sum je padel na Rojhta, ali zadnji je skozi vso razpravo krvavo dejanje tajil.

Po večurni razpravi je bil Franc Rojht oproščen krivde in kazni, da bi ubil svojega prijatelja Franca Pavliniča. Tako je ostal uboj za zdaj zavrt v meglo.

Imenovanje novega celjskega župana

ZA ŽUPANA JE IMENOVAN DR. AL. VORŠIČ, 3 NOVI SVETNIKI, 1 RAZREŠEN.

Celje, 2. marca.

Sinoči je bil imenovan namesto odstopivšega g. Al. Mihečiča za novega celjskega župana advokat g. dr. Alojzij Voršič. Novi župan je doma iz ormoškega okraja, star 51 let in v Celju od leta 1923. — Razrešen je odborništva v mestnem svetu knjižarnar g. Fran Leskovšek, ki

se itak ni udeleževal sei in dela v imenovanem mestnem svetu. Namesto tega in odstopivših gg. dr. Jakoba Hodžarja in Vinka Preloga so imenovani za mestne svetnike gg. dr. Milnar, sodnik upravnega sodišča, Černelc Oskar, ravnatelj Banovinske hranilnice in Repnik Franc, železniški uradnik.

o. V St. Ilju je umrl domači priljubljeni sodar Alojz Pestiček v 70 letu starosti. Pokojni je bil zaveden Slovenec, kar dokazuje vzgoja njegovih otrok, ki sodelujejo pri prostovolnih društvi; sin je načelnik tukajšnjega Sokola. Da je pokojni užival splošno spoštovanje, je dokaz njegov pogreb.

o. Ljubljanske strojne tovarne podirajo. Pred meseci so Javna skladišča kupila

vse objekte Strojnih tovarn v Ljubljani. Ker se obrat ne bo obnovil, so tovarniška poslopja ob Tyrševi cesti pričeli podirati. Zemljišče bodo parcelirali. Na novih stavbiščih bodo gradili velike stanovanjske hiše in vile.

o. To soboto vprizori marješka Sokolska četa ob pol 3. uri popoldne v šoli »Lepo Vido«. Dolžnost narodnozavednih Mariborčanov in okoličanov

je, da z mnogoštevilno udeležbo gmoštno in moralno podprejo to našo obmejno Sokolsko četo!

o. Nečakinja Stanka Vraza umrla v Ljutomeru. V Cerovcu pri Ljutomeru je umrla 89-letna Barbara Ribič, roj. Vraz. Pokojnica je bila nečakinja pesnika Stanke Vraza.

o. 15 hazardistov v Kranju aretiranih. Policija je te dni v Kranju aretirala 15 oseb, ki so »fucali« za denar. Istočasno je zaplenila okoli 3000 dinarjev gotovine.

o. Stavka v Mislinju še vedno traja. Delavska stavka v podjetju dr. Perglerja v Mislinju še ni končana. Delavstvo je zelo zaskrbljeno, ker nimajo sredstev za preživljanje. Pogajanja so doslej bila brezuspešna.

o. V nedeljo je bil v Hraštniku občni zbor Legije koroških borcev. Zbor je otvoril predsednik g. Jože Groznik, ki je pozdravil zborovalce. Število članstva je naraslo na 68 organiziranih borcev.

o. Zborovanje ljubljanskih gostilničarjev. Včeraj je bil v Ljubljani občni zbor tamkajšnjega Zdrženja gostilničarjev kavarnarjev in hotelierjev, ki ga je vodil predsednik g. Majcen. Zborovalci so zahtevali uvedbo mojstrskih izpitov tudi za gostilničarje in regulacijo cen. Iz poročil posnemamo, da je v Ljubljani 369 gostilniških podjetij, in sicer 8 hotelov, 16 kavarn, 25 restavracij, 237 gostih, 46 buffetov in vinotočev, 18 krčem, 11 ljudskih kuhinj, 4 mlekarne in eno gostišče.

o. Za Narodni akademski blok je daroval g. Peter Hrihar 1000 din s spremnim pismom, v katerem izraža svoje občudovanje in spoštovanje, da so se vsi akademiki odrekli medsebojnemu trenjem v korist slovenske in jugoslovanske stvari.

Celje

c. 1914—1939. Pred 25. leti je med naborniki neki voljak glasno povedal, da je Slovenec. Zato ga je skupina civilistov zvelkala iz čete in ga pretepla. Tu je sodeloval tudi neki gospod, o katerem se po mesiu govori, da skuša spet uvesti te metode, čeprav je bil predlani radi tega že kaznovan.

c. Brezposelnih je bilo zabeleženih na Borzi dela 20. t. m. 1465, 1267 moških in 198 žensk, 10. t. m. 1458, 1266 in 192. Delo dobijo: 6 hlapecov, 1 kovač, 3 krojači, 1 čevljar, 8 kuharic, 7 služkinj, 6 kmečkih dekl, 1 natak in 1 postrežnica.

c. 7 kofes je bilo že letos ukradenih v Celju. Dvojice je policija našla in vrnila lastnikom.

c. Obesiti se je skušala v policijskih zaporkih ciganka Inkočič Ana, ki so jo še z neko ciganko radi potepušča zaprli, da jo pošljejo v pristojno občino.

c. Umrla sta 85letni bivši delavci pri Westnu Krasnik Stefan iz Sp. Hudinje in 84-letna zasebnica Perger Ana iz Ostrožnega.

c. Napadel je nekdo in zabodel z nožem v ramo in večkrat v roko dinarja Uranika Jožeta v Sp. Ponikvi pri Vel. Pirešici.

c. SK Celje vabi na občni zbor člane drevi ob pol osmih v Celjski dom.

Ptuj

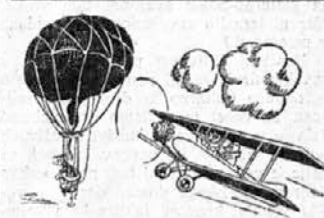
p. Kino Ptuj prodvaja »Matura«.

p. Aranzerski tečaj pod okriljem trgovskega gremija 22. marca v Narodnem domu. Trajal bo 1 mesec in ga bo vodil Rosenfeld, diplom. aranzjer.

p. Nogo si je zlomila Babnik Gracijana, 29-letna trgovska pomočnica, zaposlena v drogeriji Poberaj. Padla je s kolesa v Vličevi.

p. 1200 din je mestna občina podelila babicam za pomoč pri siromašnih porodnicah v minulem letu.

p. Zadržana elektrarna je za tekoče proračunsko leto odpisala občini za javno razsvetljavo 25.000 din.

»Kaj pa je to?«
»Ah, to je letalo v obliki izvoščaka!«

Maribor

Zadnja pot prelata dr. Frana Kovačiča

Včeraj popoldne so Mariborčani spremlili pokojnega prelata dr. Kovačiča na njegovi zadnji poti. Njegovo truplo, ki je počivalo na mrtvaškem odru v Slomškovi kapelci na starem mestnem pokopališču, je bilo pokrito s krasnimi vencem in cvetjem. Skozi gost spalil so pokojnika prenesli pred kapelico, kjer je mariborski škof dr. Tomažič opravil pobožne molitve. Peveci so zapeli žalostinke, nakar se je veličasten sprevod pričel pookinirati po mestnih ulicah na pobožni pokopališče. Pokojnega predsednika Zgodovinskega društva in odličnega slovenskega zgodovinarja je na zadnji poti spremljala šolska mladina, med odličniki pa so bili mestni župan dr. Juvan, oha krajna načelnika dr. Šiška in Ajlec, zastopnik apelacijskega sodišča dr. Gojia, zastopnik banske uprave načelnik jr. Sušnik, predsednik okrožnega sodišča v Mariboru dr. Hudnik, šef državnega tožilstva dr. Zorjan, zastopnik predstojnika mestne policije

Zmrznil na prvi spomladanski dan

Včeraj zjutraj, na prvi spomladanski dan, je našel Franc Rambaler ob običajni stezi v Spodnjih Hočah zamrznjenega 17-letnega N. Curiča. Fanta so videli v srebrni večer, ko se je vračal okoli 8. ure zvečer domov. Vsi znaki kažejo, da ga je vrgla padavica in da je v tem napadu zmrznil. Na truplu ni bilo nikakih znakov kasilja.

Vlomilci na delu

Sinoči se je okoli pisarne vinskega trgovca Haumaringerja v Cankarjevi ulici smukal neznan moški. Ko je videl, da ni nikogar v bližini, kluč pa je tičal v pisarniških vratih, je odklenil in se vtihotopil v pisarno. Odnesele je ročno blagajno ter jo skril v veži za drva. V tem trenutku je prišel lastnik, ki je vlomilca prepodil. Včeraj je bilo vlomljeno tudi v barako društva »Detoljub« na Ruski cesti 5. Storilec ni ničesar odnesel. Istega dne je neznan storilec vlomil tudi v spalno sobo dimnikarja Konrada Zakrznika in odnesel okoli 1000 din gotovine.

Elektrifikacija Zg. Sv. Kungote

Po doseženih sporazumih med tukajšnjimi posestniki in Mestnim električkim podjetjem, elektrifikacija prav pridno napreduje. Omrežje je že skoraj dokončano, le hišne napeljave se bodo nekoliko zavlekle, ker izvršuje skoraj vse isti podjetnik. Vsi Kungotčani že nestrpno pričakujejo tistega dne, ko bo prvič zazarela električna luč in bo s tem rešen problem, ki je težal na dlani že od tistega časa, ko je bil izvršen daljnovid v bližino

svetnik Pestevšek, zastopnik banovinskega arhiva, Jugoslovanskega zgodovinskega in muzejskega društva univ. prof. dr. Milko Kos, teološko fakulteto sta zastopala dr. Slavič in dr. Lukman, Geografsko društvo univ. prof. dr. Melik, Muzejsko društvo v Celju dr. Kotnik, Muzejsko društvo v Ptuj Smodič, Vizjak in Gorup, Zgodovinsko društvo v Mariboru častni član dr. Stele, Slovensko Matico dr. Tomišek, narodni poslanec Zebot in mnogi drugi. Po pogrebni obredih, ki jih je na frančiškanskem pokopališču opravil škof dr. Tomažič, so položili pokojnikovo truplo v duhovniško grobnico. Nad odprtim grobom so govorili škof dr. Tomažič, mariborski župan dr. Juvan, banovinski arhivar prof. Baš, za Slovensko matico v Ljubljani na ravnatelj dr. Tomišek. Nato so številni peveci zapeli pokojnemu prelatu in odličnemu znanstveniku zadnje slovo.

Svečino. Z novo napravo je Kungota samo pridobila in upamo, da bodo znani ceniti to tudi razni izletniki, ki se bodo oglašali v naših moderniziranih gostilnah.

Samomor varaždinskega ravnatelja

V Maribor je pripotoval po opravih 46-letni ravnatelj opekarne v Varaždinu Kurt F. Najel si je sobo v nekem tukajšnjem hotelu. Ko se je opoldne vrnil iz mesta in odšel v svojo sobo, je počil strel. Prihitelo je hotelsko osebje, ki je našlo ravnatelja ustreljenega. Ker je šel kazal znake življenja, so poklicali reševalce, ki so samomorilca prepeljali v bolnišnico. Opekarški ravnatelj je kmalu izdihnil. Pokojnik je pustil poslovljivo pismo, naslovljeno na njegovo ženo Greto.

Trgovine bodo v soboto in v nedeljo ves dan zaprte.
Združenje mesarskih in klobasičarskih mojstrov opozarja cenj. občinstvo, da so mesnice in stojnice v soboto ves dan zaprte, pač pa bodo odprte v nedeljo od 5. do pol 10. ure zjutraj.

Ljudska univerza. Opozarjamo, da bo naslednje predavanje izjemoma namesto v petek — v četrtek, 23. t. m. O delovanju naših naravnih mineralnih voda na človeški organizem bo govoril naš znanl balneolog dr. Leo Trauner, šef zdravnik Krapinskih Toplic. — V ponedeljek, 27. marca, predava o problemih ljudske glasbene vzgoje g. dr. Dragotin Cvetko.

Brivnice in česalnice bodo odprte na praznik v soboto, dne 25. t. m., od 7^{1/2} do 18. ure brez opoldanske presledka.

in Koncert Tarasa Poljanca in Otona Bajdeta danes v sredo ob 20. uri v dvorani Zadržne gosp. banke. Predprodaja vstopnic pri »Putniku«.

Zanimiv potnik — po Jugoslaviji. V našem uredništvu se je zgledil brezposeln natarak g. Sava Vasič iz Bugoina v Primorski banovini, ki potuje po naši državi z namenom, da obišče vse planinske dome, da vidi vse markacije planinskih poti in poseti turistična društva in urade. Zbira tudi žige planinskih koč in organizacij. Vse to gradivo namerava pozneje izdati v knjigi, ki bo po njegovem mnenju mnogo pripomogla k razvoju jugoslovanskega turizma.

Cebelarstva podružnica za Maribor in okolico obvešča članstvo, da je članom dober med za pomladansko pitanje in sicer po zmerni ceni na razpolgo. Informacije daje podružnični predsednik O. Crepinko, Zrinjski trg 6. Uradne ure vsako sredo ob 15.—17. ure.

Opozorilo slikarskim mojstrom!

Znana zagrebška tovarna barv in lakov Moster d. d., Zagreb, Radniška ulica, priredi interesotno predavanje, kako se uporabljajo MUFORSKI BARVE IN GLUTOLIN LEPILO.

Opozarjamo spoštovane mojstre na to pogledno predavanje in praktično predvajanje po trvdinam strokovnjaku, katero se bo vršilo v četrtek, dne 23. t. m., ob 8. uri zvečer v dvorani gostine »Zlati konj« v Vetrinski ulici.

V lastnem interesu vsakega slikarskega mojstra je, da se tega važnega predavanja udeleži!

O špiče v Mariboru. Med mariborsko šolsko mladino se je pojavila epidemija špiče. Zbolelo je izredno veliko število otrok.

Smrt na cesti. Cestni pometlač Ivan Purgaj, star 65 let, se je včeraj popoldne na Koroski cesti zgrudil in obležal. Ko so prihiteli ljudje, so videli, da je starček že mrtev. Njegovo truplo so prepeljali v mrtvašnico.

Povožen. Na Hočkem Pohorju so se 51-letnemu posestniku Mihaelu Germancu spilašili voli. Voznik je padel pod voz, ki mu je strl lobanjo. Nezavestnega Germanca so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

19 kg težka starka umrla. V mestni oskrbnišnici je umrla 74-letna hišna posestnica Leonora Kugyeva, ki je ob smrti tehtala samo 19 kg. Bila je živ okostnjak. Staro so šele pred nekaj dnevi prepeljali v oskrbnišnico, zato sumijo, da je po sredi kriminalno dejanje. Državno tožilstvo je odredilo raztelesenje starikega trupla.

Žeparji na dehi. V nedeljo je mariborska policija prejela več prijav o žepnih tatovih. V mesto so se namreč priklitali mnogi sumljivci, med katerimi je bilo več žeparjev.

Vrečo tižila je nekdo ukradel trgovki Jožefi Bela iz Strossmayerjeve ulice 10. Tatvina je prijavljena policiji.

in Redni letni občni zbor Protituberkulozne lige v Mariboru bo jutri, v četrtek 23. t. m., ob 18. uri v lovski sobi hotela »Orel« s običajnim dnevnim redom.

Spominski žebliček za tri zastave Jadranske straže, ki bodo razvite 7. maja na Glavnem trgu, je plačal g. Ivan Bonač, veleindustrialec iz Ljubljane, din 5000, za kar ga je Oblastni odbor imenoval kot člana dobrotvora in prejme diplomu. Spominske žebličke so odkupili tudi Narodna banka z din 300, Našička d. d. D. Lendava, Avgust Erlich, Maribor, A. Mitrovič, Meža, Lj. Marx, Domžale, Doctor & drug. Mestna podjetja, Maribor po din 200 in tv. Viljem Freund, Maribor din 500, Branko Melovšek, Maribor, Ivan Kravos, Ciriova tiskarna, Pavel Larič, Hran. dravske ban. Maribor po din 100. Po din 500: Josip Hutter, po din 200 dr. Alojzij Juvan, župan, Jadranska plovnitba, Sušak, Jadranska straža, Celje, Karl Fišer, rav. Maribor, Fr. Mastek, Maribor, Mestna hran., Ljubljana, Jakob Kogej, Maribor po din 100; F. Hainrihar, Skofja Loka, Radó Jereb, St. Konjice, Jadranska straža, Zalec, Anton Löschning, Brežice, Oblastni odbor JS, Petrovgrad, Ante Kuss, Maribor, dr. A. Hronovski, Poličane, Buljan & Co., Split, Gas. župa, Šmarje, Vsem darovalcem se odbor najpriščneje zahvaljuje.

Članski sestank Podružnice SPD Maribor se vrši v četrtek, 23. marca, ob 20. uri v restavraciji Emeršič v svrhu razgovora o sestavi kandidatne liste za občni zbor.

Pozor, gg. inserenti!

Zaradi praznika Marininega osmerjenja (v soboto 25. marca) izide prihodnja sobotna-nedeljska številka »Večernika« že v petek 25. marca.

Zato prosimo naše ceni. inserente, da nam pošljejo svoje oglase za to praznično številko že najkasneje do četrtega, 24. marca, da jih bo mogoče vrstiti o list pravočasno in v redu.

Uprava »VEČERNIKA«

Ker bo dotok tujcev ogromen, želi »Putnik« svojim izletnikom v Benetke in na Plitvička jezera ter Crikvenico za Veliko noč zasigurati dobra stanovanja. Takoj se prijaviite pri »Putniku«

Kino

Gralski kino. Do vključno četrtega izborni film Pesem slavo z znamenitim pevcem Nini Martini.

Kino Esplanade. Izredno lepi film »Zena na razpotju«, Magda Schneider, Karin Hardt, Hans Sönnker. Dodatek »Moda«, najnovjša modna kreacija Pariza in New Yorka v naravnih barvah.

Kino Union! Do vključno četrtega prvovrstni francoski film »Kriveca«, z znamenitim Pierre Blanchar.

Mariborsko gledališče

Sreda: Zaprto.
Četrtek ob 20: »Pygmalion«, Red C.

Kultura

Celjsko kulturno pismo

Celje ne pozna kulturnih dogodkov, ki bi po svoji aktualnosti, po posebni ostrini in po glasnem iskanju nove vsebine in oblike dajali odmev sodobnim gibanjem v svetu. V tem je pravno nasprotje Mariboru, kjer se ob vsakem tresljaju znajdejo ljudje, ki skušajo tudi v kulturnem udeleževanju dati duška ter izraziti problemom in čustvom tvojega dobe. Celje živi kulturno solidno, toda delovno življenje v konvencionalnem okviru majhnega mesta. (Zato si je moral vsak poskus kulturnega boja tu polomiti zobe in ni mogel zbrati niti peščice ljudi, ker pač za kulturno-bojne avanture tam ni tal, kjer ni izrazilo revolucionarnih tendenc v umetnosti.)

Posebno aktivnost pa kaže Celje v pevskih društvih, ki pomenijo za mesto in okolico kulturno in družbeno vrednost. To deset in večletno organizirano delo je vzgojilo več tehniško izvežbanih pevskih zborov in pevcev. Smisel za petje je pokazala sedaj tudi polna velika dvorana Celjskega doma, kjer je priredila vokalni koncert ljubljanska Glasbena Matica s skrbno izbranim soredom. V kratkem večeru je pokazal disciplinirani zbor višek slovenske pesmi, ki je

povezana z imeni Lajovca, Foersterja, Adamiča, Koporca in Schwaba. Matica je predstavila občinstvu še mlado celjsko skladateljico go. Mirco Sancinovo s tremi samospevi z močnim klavirskim spremljanjem.

Skoro neopazno je priredila svojo drugo samostojno razstavo portretov ga. Fischer-Pristovskega. Razstavlja je 21 novih slik, predvsem oli, šest pastelov in eno ožalo. Portreti so iz domače meščanske okolice in v tem smislu tudi skrbno slikami, 5 je pa ciganskih obrazov, ki jih je šla razstavljalka slikat v Sarajevo.

O odskrnem udeleževanju v Celju pa prihodnjije.

C. Z.

Dejanje. Ljubljanski mesečnik »Dejanje«, ki se nam predstavlja že s tretjo številko drugega letnika, je zbral okoli sebe izmed bivših sodelavcev »Doma in sveta« več esejistov kakor leposlovcov; zato tvori v njem esejistika tudi temelj, kateremu so leposlovnji prispevki le nekako tako dodani in navadno ne dosegajo kvalitete prvih. Esejistički »Dejanja« moramo predvsem priznati aktualnost in pre-

cejšnost, liberalnost, dasi je revija v svojih temeljih nazorsko krščanska in katoliška. V tej številki razmišlja dr. S. Gogala o duhovni svobodi, I. Pirnkovič o svetu kot projekciji, B. Grafenauer pa o fašizmu. Dalje so rubrike: dokumenti, pregledi, književna poročila in zapiski. Pesmi objavlja Jože Udovič in med njimi je nekaj posrečenih, Boris Pahor je pa napisal nekaj črtic pod naslovom »Podobe iz Trsta«.

Stane Mlekuž: Litografija Mihe Maleša. Literatura Mihe Maleša in o Mihi Malešu nam raste kar nenehoma iz leta v leto in sedaj že — iz meseca v mesec. To je razveseljiva podjetnost, toda Slovenci bi radi dobili nekaj del tudi o drugih naših slikarjih in kiparjih, zlasti o tistih, ki so med seboj naše sodobne umetnosti, pa so širši javnosti prav zaradi pomanjkanja literature o njih in njihovem delu skoraj neznani. Dosedanjim Maleševim izdajam je pridružil sedaj mladi umetnostni zgodovinar Stane Mlekuž v izdaji Bibliofilske založbe še 32 strani obsegaajočo, bogato ilustrirano razpravo o slikarjevih litografijah. Avtor opisuje uvodoma Maleševo umetniško pot, nato pa prikazuje razvoj njegovih litografij. Ker je litografija grafična zvrst, ki se pri nas najmanj goji, bo

delo vzbudilo zanimanje tudi znanjo, ne samo za Maleša, Brošura je čedno opremljena.

K življenje in svet. Šesta številka XIII. letnika objavlja na uvodnem mestu aktualno in umestno razmišljanje dr. Mirka Černiča »O naših šolskih katastrofah«. 50 odst. negativnih rezultatov v prvem polletju je zares simptom bolezni naše srednje šole, ki se razvija že v katastrofo, ob kateri ne bi smeli molčati, kakor žal molčimo. O tem bi morali spregovoriti bolj obširno, in z vseh poklicanih strani! Ostali zvezek izpolnjujejo razni več ali manj zanimivi sestavki in prispevki.

Einstein šestdesetletnik. Sredi tega meseca je slavil v Ameriki, kjer živi sedaj v emigraciji, 60-letnico življenja slavni židovsko-nemški učenjak Albert Einstein, odkritelj relativitene teorije, k. Nova Preradovičeva komedija. V Zagrebu je bila te dni krstna predstava najnovije komedije tudi pri nas v Mariboru znanega komediografa Petra Preradoviča: »Človek brez spričevala«.

Razstave hrvaških kmetijskih slikarjev. Hrvatski slikarji-kmetje Generalić, Čače, Virius in Mraz so razstavili nedavno svoja dela v Beogradu, od tam pa prenašajo razstavo v Kragujevac, Cačak in Požarevac.

GOSPODARSTVO

Draginja vendarle raste

se povsod se čujejo glasovi, da ljudje s svojimi dohodki vedno teže izhajajo, ker cene rastejo, dohodki pa se nečejo spremeniti nazvora. To tarmanje je popolnoma umljivo, če pogledamo razvoj cen zadnjih mesecev. To priznavajo tudi uradne ugotovitve, zlasti oddelke za proučevanje konjunktura v okvirju Narodne banke v Beogradu.

Po ugotovitvi tega oddelka se v mesecu januarju t. l. cene v veleprodaji niso skoraj nič spremenile in so več ali manj ostale na višini predhodnega meseca decembra l. l. Pač pa so se povišale cene v prodaji na drobno. Ako vzamemo za podlago povprečne cene leta 1926. za najvažnejše predmete vsakdanjega življenja, so izračunali, da so se tekom enega meseca povišale cene v prodaji na drobno za 0,6% ali točkej, in sicer od 92,9 na 93,5. Značilno je, da so se povišale cene skoraj v vseh večjih mestih, dočim so v Beogradu, po katerem se je doslej ravnal razvoj cen v Jugoslaviji, nazadovale. Dočim je znašal indeks cen v decembru 97,9, se je v januarju znižal za 0,3 točke na 97,6. Najbolj so cene poskočile v Zagrebu, kjer se je indeks povzpeli v enem mesecu za 1,9 točk na 99,9. V Ljubljani so se cene

prodaji na drobno povišale v istem času za 1,1 točk na 99,5. V Ljubljani so s tem cene dosegle največjo točko zadnjih štirih let. Kar so tiče Maribora, veljajo več ali manj iste cene kot v Ljubljani in se je življenje podražilo v par tednih tudi najmanj za eno celo točko. Približno isto slika nam nudi tudi Skopje. Zanimivo pa je, da so se v enem mesecu v Sarajevu cene znižale za 1,2 na 88,5 točk. Sarajevu je torej v prodaji na drobno menda najcenejšje med večjimi mesti Jugoslavije.

Ako primerjamo ugotovljene številke z onimi, ki so veljale v januarju preteklega leta, vidimo, da so se cene v prodaji na drobno povišale v Beogradu za 6,7, v Ljubljani za 5,5, v Skopju za 5,4, v Zagrebu za 3 in v Sarajevu le za 0,3 točke. Povprečno se je tekom enega leta povzpeli celotni indeks cen za 3,7 na 89,8 točk. Manjša je razlika cen nazvora v veleprodaji, kjer se je tekom enega leta povečal indeks za 2,7 na 82,9 točk. V resnici pa je draginja večja, ker se statistika razvoja cen v naših krajih nabraže ne bo vodila tako natančno, in so pri izračunavanju konjunktura predvsem merodajne beogradske razmere.

Kaj bo z našo nafto?

V DVEH LETIH BO MADŽARSKA V NAFTI AVTARKTNA. V JUGOSLAVIJI PA SE VEDNO RAZMISLJAJO, DASI SO PRI NAS PETROLEJSKA POLJA BOGATEJŠA.

Pred kratkim smo zabeležili vest, da se je ustanovila v Beogradu demiška družba »Panonija«, ki bo raziskavala polja v Podravju in Pomurju in vrjala za nafto, ker je tamonja pokrajina izredno bogata na petroleje, ki ga naša država potrebuje v vedno večji množini, čim bolj se motoriziramo. Na tem podjetju je udeležena tudi država, ker je na lastni produkciji nafta vendar najbolj interesirana. Odtlej je poteklo že par mesecev in vendar nič ne slišimo, da bi se kaj začelo vrtati. Preden bomo na teh tleh pridobili prvi vagon nafte, bo menda preteklo še več let. Dotlej pa nas bodo prehleteli vsi naš sosedje, najbolj pa Madžarska, ki nam lahko služi za vzor, kako se je treba zagrabiti tako priliko. Kdor prej pride, prej melje! Če bomo še dolgo razmišljali, ali naj se lotimo vrtnanja, ali pa rajši počakamo, da vidimo, kako se bodo stvari razvile, potem Jugoslavija ne bo še tako hitro petrolejska država, kot bi lahko že zdavnaj bila. Če znajo naši sosedje pridobivati nafto, zakaj je ne bi tudi mi?

Na Madžarskem so začeli pred leti vrtati v bližini Nežiderskega jezera, pa uspehi niso bili zadovoljivi. Predlanskim letom je družba »Eurogasco« šla v bližini jugoslovanske meje, pri vasi Lispe v bližini Velike Kaniže, na delo in je tekom ene-

ga samega leta navrtala sedem vrtecev, ki dajejo že eno četrtino vse nafte, ki jo potrebuje Madžarska, ki je, dasi manjša, neprimerno bolj motorizirana kot Jugoslavija. V dveh letih računajo, da se bo produkcija tako pomnožila, da Madžarski sploh ne bo treba več uvažati nafte, ker bo domači proizvod lahko predelavala v domačih rafinerijah v petrolej, bencin itd. Sedaj bodo s petrolejskih polj zgradili celice do najbližje železniške postaje Velike Kaniže, da se odvoz do rafinerij lahko vrši hitro in gladko. Madžarska si bo s tem prihranila skoraj 200 milijonov din na devizah.

Alli moramo res ostati mi vedno zadnji, čeprav je ugotovljeno, da je na desni, torej jugoslovanski strani ozemlja veliko več nafte kot na madžarski?

g. Vinarška podružnica v Mariboru ima v soboto, 25. tm., ob pol 10 dop. občni zbor v Vinarski in sadiarski šoli v Mariboru. Po občnem zboru predava prof. Pečovnik o sedanjem stanju vinarškega vprašanja.

g. Naš izvoz v USA se bo v doglednem času povečal, ker so za nekatere vrste blaga zelo ugodni pogoji.

g. Trgovinska pogajanja s Poljsko bodo verjetno pričela že 27. t. m. v Varšavi. Namen pogajanja je nova trgovinska pogodba.

Sport

Zaključek pomladanskega prvenstva

Zelzničar—CSK

V nedeljo se bo na stadionu odigrala od 15.30 zadnja prvenstvena tekma v ločenjem pomladanskem prvoturnem prvenstvu mariborske skupine: SK Zelzničar bo igral v gostih podvezinega prvaka CSK iz Čakovca, ki je tudi že l. l. v posesti naslova okrožnega prvaka. Rezultat tekme sicer na tabeli ne more več vplivati, gotovo pa je, da se bodo domači poskušali revanširati za svoj jesenski poraz 0:4 v Čakovcu. Tekma bo torej v prvi vrsti presluznega značaja ter nam radi tega obeta za živno borbo na zelenem polju. Istočasno pa nam bo služila kot mečja za ogled klubov mariborskega okrožja v prvenstvenem finalu, kjer se ti smatrajo za favorite.

Pred dvobojem s Francijo v telovadbi

V Ljubljani so l. l. tekmovalja telovadcev SKJ iz zapadne cone države, da se vidi, kdo pride v poštev za sestavo reprezentance proti Franciji za dvoboj 13. maja v Parizu. Tekmovalja so se vrtila pod vodstvom naših ljubiteljskih internacionalcev Leona Stuklja in Antovičiča strogo po mednarodnih pravilih. Prvo mesto v tekmovalju je zasedel Celjan Konrad Grlic (53,5 točke od 60). Tekmovalci so pokazali veliko disciplino in dobro formo, ki se bo pri letnem treningu na prostem gotovo še jako izboljšala. Vzhodne župe bodo imeli s. i. na tekmovalju 26. t. m. n. kar bo kmalu jasna slika o sestavi reprezentance za Pariz.

VELIKI ŠPORTNI FILM V MARIBORU

Prilodnje dni bo v tukajšnjem kinu »Espinače« predvajano svetovno znani film o Olimpijskih igrah, ki so se vršile leta 1936. V tej mednarodni areni je tudi naša država dosegla častne uspehe. Kot znano je ravno naš oziroma Leo Stukelj med najboljših telovaditeljskih sveta na krogih dosegel drugo mesto. Njegov uspeh je bil v ogromnem Olimpijskem stadionu počaščen z dvigom jugoslovanske zastave na zmagovalni drog in odigranjem naše dr-

Šah

Mednarodni turnir v Rigi

FLOHR V NAPETEM FINALU ODNESEL ZMAGO

Turnir v Rigi je bil v napetem finalu zaključen. Se v zadnjem kolu je bila v vodstvu situacija zelo nejasna. Na čelu so stali Szabo, Stahlberg in Flohr; vsi trije kajpada z največji ambicijami na prvo mesto. Toda boginja šaha Gija je bila tokrat naljubna spet Flohru, ki je z zmago v Rigi ponovil svoj sijajen uspeh v Moskvi in Leningradu in tako svetovni šahovski javnosti dokazal z dvema zaporednima zmagoma, da je bil nizozemski »Avo« turnir zanj je usodna smola. Ki ga je porila in na zadnje mesto. Odlični mesti sta zasedla tudi Szabo in Sved-

žavne himne ob navdušenju 100.000 gledalcev. Sokolska vrsta Jugoslavije pa je med 14 tekmovalci in narodi dosela izredno častno šesto mesto. Tudi ostali zastopniki naše države (Plavaci, Iahko-allei, kolesarji F.d.) so nad vse častno zastopali barve Jugoslavije.

V Beogradu se je ta film predvajal pod pokroviteljstvom in ustra za telesno vzgojo. Enako ogromno zanimanje za ta film je vladalo tudi v Zagrebu in v Ljubljani. Pokroviteljstvo nad predvajanjem tega filma je v Mariboru prevzel krajevni Olimpijski odbor, ki pod vodstvom g. ravn. Krejčija je več let uspešno deluje v prosep olimpijske ideje.

SKAKALNA PRIREDITEV V PLANICI/ODPOVEDANA

Ker v Planici ni zapadlo toliko snega, da bi bilo mogoče prirediti skakalna tekmovalja, ki so l. l. za enkrat preložena na 26. t. m., je sedaj US Planika to tekmovalje za l. l. sploh odpovedalo. Ako se bo vreme izpremenilo, se bo vsilil vsaj predvideni trening, da se dosežejo novi rezultati in nova izkustva.

s Mariborska žirnsko-sportna podzveza bo imela svoj letošnji redni letni občni zbor v nedeljo, 2. aprila, ob 9.30 v lovski sobi hotela »Orel«.

s Jugoslovanska atletska zveza bo izdala 1. aprila prvo številko mesečnika »Atletika«, ki bo prinašala strokovne in informativne članke s področja atletskega sporta.

s Konec aprila bo po vsestih iz Beograda sklican ustanovni občni zbor Jugoslovanske zveze za kotoarko in odbojko, ki do t. j. pri nas ni obstajala.

s SK Čtje bo imel drevi ob 19.30 svoj letošnji občni zbor v restavraciji v Celjskem domu.

s Svetovni prvak v slalomu S. J. R. K. je odnesel prvo mesto v tradicionalnem Kandahar tekmovalju v alpski kombinaciji v Mürenu s 374 točkami pred Francozom Couletom in Angličanom s 378 točkami. Zmagala Angležinja Steedmanova.

s Bjelidri prvak Beograda je postal izmed 19 tekmovalcev na turnirju J. Kečk. s 33 točkami.

s Na olimpijskem v Helsinkih ne bodo prinesli olimpijskega ognja iz Grčije v statnem telu kakor na zadnji olimpiadi.

s Italijanski boksarji so izgubili match proti poljski reprezentanci v razmerju 5:3.

Stahlberg, precej pa je razočaral Bogojubov, o katerem je treba reči, da je v zatonu s svojo slavno zvezdo, ki je trito let ozarjala šahovsko nebo. Litvanec Mikenas je dosegel nad vse lep uspeh, prav tako tudi Fišec Bóok. Letošnji mojstri pa so precej zaostali, razen Flohru, ki je igral dokaj podjetno.

Končni štud turnirja: Flohr 12, Stahlberg in Szabo 11, Mikenas 10 1/2, Bóok 10, Fejzić 9, Bogojubov 8 1/2, Dreibrög 6 1/2, dr. Hasenfuss 6, Apsenik in Melngailis 5 1/2, Koblenz in Solmanis 5, Bezručko 4 in Ozels 2 1/2 točke.

Mednarodni turnir v Parizu

V 5. kolu je Rossolimo premagal Cukermana. Prins pa gđ. Silans, ki očitno ni dorasla temu turnirju, saj izgubila partijo za partijo. Snosko-Borovsky je remiziral s Halberstatom. Toučević za Monossom. Zelo napeto je potekala partija Grob—dr. Tartakover. Grob si je ustvali prav

lepe izgleda, zaradi časovne stiske pa je napravil težko napako in izgubil. V 6. kolu je Musson porazil Roužija. Rossolimo pa Prinsa, do čim je bila partija Matvejev—Cukerman remis.

Po 6. kolu je položaj zaradi številnih partij zelo nejasen. Na čelu tabele sta Rus Matvejev in Grk Rossolimo s 3 1/2 točke in 2 prejšnjimama partijama.

ELAINE HAMILTON

ZELENA SMRI

DETEKTIVSKI ROMAN

To je bilo čisto očitno res, kakor je videl Reynolds, ko sta Denis in Lejla Selcottovi stopili v sobo. Pazljivo ju je gledal, v nadi, da bo ujel kak pomemben pogled med njima in trojico mož, ki so čakali z njim.

Toda Lejla Selcottova je menda mislila samo na svojo mačeho — tako se je zdelo — da bi ji pomagala k najbližjemu naslanjaču. Gospa Selcottova je korakovala kakor v sanjah. Obraz ji je bil kakor zmrla maska, bel, brezizrazen. Tudi njene žive, modre oči so bile brez izraza in življenja. Mehanično je sedela in gledala po sobi in osebah v njej, kakor da jih ni še nikoli videla.

Ako se ne čutite dovolj močno, gospa Selcottova, je rekel inspektor s pomirjajočim priljaznim glasom, »lahko svoja utrudljiva vprašanja odložim na jutri zjutraj.«

»Sem čisto v redu,« je odgovorila. Zdelo se je, da gledajo njene brezizrazne oči okoli njega, čeprav se je obrnila k njemu. Odgovarjala je menda bolj po mehnični reakciji, dasi je bila v resnici zmedena in se ni mogla obvladati. »Kaj želite iz-

vedeti? Poskusila se bom spomniti,« je rekla čez nekaj časa.

Reynolds je nekoliko zmnignil z rameni. Obrnil se je k Lejli Selcottovi in jo vprašal, kdaj je poslednjič videla svojega očeta živega.

»Ne od današnjega jutra,« je bil odgovor. »Nisem ga videla danes zvečer, ko je prišel. Sploh nisem vedela, da je doma, ko sem prišla z drugimi v knjižnico.«

»Ali ste videli danes zvečer gospoda Richarda, gospa Willensova?«

»Da, videla sem ga in govorila z njim,« je odkrito priznala ta dama. »Gospod Norringtom je prišel v biljardno dvorano in nam povedal, da je gospod Richard pravkar prišel; šla sem torej takrat v knjižnico in sem potrkala na vrata. Precej mi je odprl.«

»Zakaj ste šla tja?« je vprašal Reynold v uradnem tonu.

Presenečenje je svignilo Američanki čez obraz.

»Zakaj?« — Gotovo se spominjate, da sem prelomila svoj dogovor o skupnem obedu danes opoldne, inspektor. Morala

sem se mu opravičiti in — je doala — »zdaj sem zelo vesela, da sem se opravičila.«

»Prosimo, povejte mi natanko, kako je bilo vse to,« jo je pozval Reynolds. »Vsako podrobnost, na katero se morete spomniti. Je sedel gospod Richard pri pisalni mizi, ali kako mislite — preden ste prišli?«

Gospa Willensova je odločno zavrtela glavo.

»Ko mi je odprl vrata, je imel še zmaraj na sebi povrnik in v roki je držal nekaj neodprtih dopisov. Namizna svetilka ni bila razsvetljena.«

»Potem moramo z gotovostjo misliti, da dotlej ni bil pri mizi,« je dejal Reynolds. »Kaj se je zgodilo potem?«

»Položil je dopise na stol in slačil povrnik, ko sem se mu opravičevala. Nato je vzel svoje dopise, prehodil enkrat sobo in sedel k pisalni mizi, medtem ko mi je odgovarjal. Za trenutek je umolknil.«

»Poskusila vam bom točno ponoviti njegove besede.«

Reynolds je znatno hitreje dihala, ko je čakal na nadaljevanje. Gospa Willensova je govorila:

»Toda sem se mu opravičiti in — je doala — »zdaj sem zelo vesela, da sem se opravičila.«

»Prosimo, povejte mi natanko, kako je bilo vse to,« jo je pozval Reynolds. »Vsako podrobnost, na katero se morete spomniti. Je sedel gospod Richard pri pisalni mizi, ali kako mislite — preden ste prišli?«

Gospa Willensova je odločno zavrtela glavo.

»Ko mi je odprl vrata, je imel še zmaraj na sebi povrnik in v roki je držal nekaj neodprtih dopisov. Namizna svetilka ni bila razsvetljena.«

»Potem moramo z gotovostjo misliti, da dotlej ni bil pri mizi,« je dejal Reynolds. »Kaj se je zgodilo potem?«

»Položil je dopise na stol in slačil povrnik, ko sem se mu opravičevala. Nato je vzel svoje dopise, prehodil enkrat sobo in sedel k pisalni mizi, medtem ko mi je odgovarjal. Za trenutek je umolknil.«

»Poskusila vam bom točno ponoviti njegove besede.«

(Dalje sledi.)

